

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion**Indexat la:
00158/07****Opera suspicionată (OS)****Opera autentică (OA)****Suspicious work****Authentic work**

OS	GASPARIK, Attila. <i>Catedra din scenă</i> . Prefața: Prof.Laurențiu Șoitu. București: ASA. 2007. ISBN: 978-973-7894-28-1.
OA	PETCU, I. Statutul actorului de-a lungul istoriei teatrului. 5 februarie 2007. Disponibil la: http://www.poezie.ro/index.php/article/230033/Statutul_actorului_de-a_lungul_istoriei_teatrului . Accesat la: 10 aprilie 2015.

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion

p.21:03-p.21:18	p.01:23-p.01:32
p.26:30-p.27:12	p.01:35-p.01:43
p.27:12-p.28:15	p.02:34-p.02:46
p.28:23-p.28:34	p.03:05-p.03:09
p.29:14-p.29:36	p.04:03-p.04:13
p.36:28-p.37:04	p.01:01-p.01:17

Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la
Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at
www.plagiate.ro

Notă: p.285:00 semnifică „pagina 285 până la capăt”.
Note: p.285:00 means „page 285 to the end”.

ATTILA ȚASPARIK

CATEDRA DIN SCENĂ

ASA, București, 2007

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GASPARIK, ATTILA

Catedra din scenă / Attila Gasparik ; -

București : Asa, 2007

ISBN 978-973-7894-28-1

37

ATTILA GASPARIK

CATEDRA DIN SCENĂ

lui George Văideanu

ASA
București
2007

Prefață

O apariție editorială poate fi un eveniment. Condițiile sunt: tema – prin importanța ei, realizarea însăși, autorul – prin legăturile cu domeniul cercetat și, nu în ultimul rând, publicul căruia se adresează.

În acest moment ne aflăm în fața unei teme pe cât de veche, pe atât de puțin abordată din perspectiva cercetătorului capabil să emită ipoteze cu scopul verificării științifice a adevărului lor. Attila Gasparik știe ceea ce fiecare afirmăm despre asemănarea dintre munca actorului și cea a profesorului, dar nu se oprește aici, folosindu-și competențele pentru a demonstra asta. *La început a fost teatrul*, scrie autorul, gândind că nimănui nu i-a lipsit jocul din perioada de învățare a regulilor socializării, așa cum nici actorul, nici profesorul nu pot fi absolviți de nevoia comunicării directe.

Dacă am fi întrebați cine este autorul volumului prefațat, atunci am fi nevoiți să precizăm că este actor – după studii și activitate –, profesor așezat bine între studenții săi, cercetător – atestat prin titlul de doctor în științe ale educației și consacrat spațiului audiovizual cu centrare pe efectele acestuia –, personalitate implicată și recunoscută în viața culturală în sensul cel mai larg.

Aceste dimensiuni ale succintei prezentări așezate pe autor ne susțin afirmațiile orientate spre publicul cărții provenind din tot atâtea domenii în care există cititori preocupați de căutarea variantei scrise a cuvântului și acțiunilor proprii actorului și profesorului.

Volumul se mai impune printr-un element de excepție: dedicația lui. Toți am beneficiat ori avem încă suport în construcția unui demers orientat spre obținerea unui titlu științific. Puțini rămân aceia care, în orice moment, subliniază aceasta. Numindu-și coordonatorul, autorul se definește pe sine.

E plăcut, onorant, îndatoritor să gândești simultan la George Văideanu și la Attila Gasparik. Unul – pedagog de excepție,

celălalt – un cercetător consacrat, dar care știe prețui magiștrii pentru a-și înnobila munca.

Iată de ce recomandând cartea nu vom înceta să admirăm autorul pentru realizarea sa și exemplara atitudine academică.

Catedra din scenă oferă imaginea aproape completă a ceea ce înseamnă școala în viața fiecăruia și a tuturor, întrucât nimănui nu-i va fi absentă pregătirea pentru rolurile marii scene a desăvârșirii sale. În consecință, autorul gândește, cercetează și acționează pentru ameliorarea statutului pedagogiei în universitățile de artă și pentru utilizarea științei teatrului, dramatizării și regiei în școală.

Prof. Dr. Laurențiu Șoitu

vedea și aceea de a fi văzuți, aceea de a se instila într-o iluzie reglată. Ea exprimă o travestire a vieții, adică un gust pentru teatralizarea, dramatizarea și dedramatizarea vieții sociale” (Enrique, 1996, apud Lardellier, 2003, p.170).

Ritul este strămoșul a tot ceea ce este teatral în existența noastră. „Riturile supraviețuiesc și se reinnoiesc chiar zburdalnic, în ciuda atacurilor și a denigrărilor. Așadar, politica, religia, dar și domeniul cu înclinații spre ludic, mai lejere, în aparență, ca sportul sau cinematograful, constituie matrice mitice și ritualice, extraordinare și inepuizabile, obiecte de studiu de acum permanente în antropologie ca și pentru oricare cercetător care își dedică studiile gândirii simbolice și arcanelor legăturii ritualice” (Lardellier, 2003, p.15).

În istoria pre-teatrală ritualurile cele mai importante, în toate civilizațiile tribale, erau legate de fecunditate și inițiere. Ritualurile se desfășurau după scenarii bine puse la punct, prin care erau fixate momentele, succesiunea evenimentelor, etc.. Pierre Bourdieu afirma că „actele de teatralizare prin care grupurile se dau în spectacol (și, în special, față de ele însele), ceremonii, procesiuni, cortegii, defilări, etc..., reprezintă forma elementară de obiectivare și, în același timp, de conștientizare a principiilor de divizare după care se organizează și în funcție de care se organizează percepția pe care o au despre ele însele”.

I.3.2. Metamorfoza artei dramatice - de la ritual la spectacol

Arta dramatică trece, de-a lungul timpului, prin numeroase metamorfoze, de la ritual la piesa de teatru, adaptându-se rigorilor impuse de o epocă sau alta. Trecerea de la cult la ritual, de la ritual la spectacol, de la improvizația verbală la dialogul dramatic are loc în Grecia antică. Antichitatea este perioada în care teatrul este spre defnire, iar miracolul grec este vizibil. Măreție și decadență, arta dramatică este cea care a oscilat mereu între cele două stări, iar actorul s-a aflat la confluență, fie s-a aflat găzduit la curtea nobiliară, fie a jucat pentru divertismentul mulțimii în stradă.

În epoca medievală, teatrul a fost lipsit de actualitate, arta dramatică fiind un instrument de dominație psihică și dogmatică în mâna clericilor. Ceea ce a câștigat antichitatea, pentru a fi refuzat de medievalitate apoi, a fost exploatarea corporală. Și nu doar în teatru, dar și în celelalte arte, sculptură și pictură, în special. Un soi de umanism de mai târziu se conturează acum. Frumusețea corpului o include și pe cea a sufletului. Statutul femeii-actor nu este recunoscut. De la "actorii" sacerdoți, care practicau ritualuri (coregia sau antesteriile, celebrările zeilor Dionysos sau Demeter), până la gladiatori, toți se folosesc de costume, machiaje care la rândul lor ajută în conturarea personajului și au un rol estetic-corporal. Principala manifestare în teatrul medieval s-a petrecut în orașe, în cele care s-au dezvoltat mai repede după ce lumea antică a suferit un declin. Interesant și sugestiv pentru comportamentul omului medieval este faptul că el se prezintă ca un individ mai ales teatral. Faptul că preferă să nu facă distincția între real și fantastic, cele două lumi aflându-se în perfectă coprezență, faptul că se încarcă de gesturi, relevându-se a fi o făptură gesticulantă, sunt dovezi nete pentru ipoteza enunțată mai sus. Cu toate acestea, își reneagă, în general, actorii, și nu îi includem aici pe aceia care practică drama liturgică, miracolele sau misterele, deși nici aceștia nu aparțin unei instituții superioare. Chiar dacă având un rol deosebit în viața de zi cu zi a burgului, teatrul a avut mai cu seamă un caracter popular.

În primele faze ale medievalității jocul actoricesc era asigurat de personalul clerical, mai târziu, când locul de reprezentație a migrat de la interior la exterior, s-a simțit nevoia de actori autorizați. În secolele XII – XIV s-au recrutat actori din membrii puy-urilor. Trupele ambulante de histrioni, jongleri și menestrelți au circulat multă vreme pe teritoriul Europei, dintre ei, o parte ajungând la profesionism sub numele inițial de *joueurs de personnages*. Ar fi greșit să înțelegem că toți actorii au provenit din rândurile vagabonzilor. Nicidecum, întrucât miracolele și misterele, ca să nu mai amintim de drama liturgică, includ personaje din înalta societate și, pe lângă